ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1998

Vyhlásené: 07.03.1998 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

57

ZÁKON

zo 6. februára 1998

o Železničnej polícii

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1
Úvodné ustanovenie

Železničná polícia je ozbrojený bezpečnostný zbor Slovenskej republiky, ktorý v rozsahu ustanovenom týmto zákonom zabezpečuje ochranu železničnej dopravy, verejný poriadok, bezpečnosť osôb a majetku v obvode železničných dráh[1]) na celom území republiky.

PRVÁ ČASŤ
PÔSOBNOSŤ, ORGANIZÁCIA A RIADENIE ŽELEZNIČNEJ POLÍCIE

Pôsobnosť Železničnej polície

§ 2

(1) Železničná polícia pri zabezpečovaní ochrany železničnej dopravy, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku

a) spolupôsobí v obvode železničných dráh pri ochrane života, zdravia a bezpečnosti osôb a majetku,

b) odhaľuje trestné činy spáchané v obvode železničných dráh a trestné činy príslušníkov Železničnej polície, zisťuje ich páchateľov a v konaní o týchto trestných činoch má postavenie policajného orgánu,[2])

c) chráni bezpečnosť a plynulosť železničnej dopravy, objekty a zariadenia v obvode železničných dráh,

d) podieľa sa na zisťovaní a objasňovaní príčin ohrozovania bezpečnosti a plynulosti železničnej dopravy a spolupôsobí pri výkone štátneho dozoru na železničných dráhach,

e) zabezpečuje v obvode železničných dráh verejný poriadok, a ak bol porušený, robí opatrenia na jeho obnovenie,

f) dohliada v obvode železničných dráh na bezpečnosť cestnej premávky,

g) odhaľuje priestupky spáchané v obvode železničných dráh, zisťuje ich páchateľov, a ak tak ustanovuje osobitný zákon, priestupky objasňuje a prejednáva,[3])

h) pátra po hľadaných osobách a po veciach, najmä po stratených a odcudzených zásielkach prepravovaných po železnici, po zbraniach, strelive, výbušninách a drogách.

(2) Železničná polícia plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu jej pôsobnosti vymedzenej v odseku 1.

§ 3

(1) Železničná polícia pri plnení svojich úloh spolupracuje so Železnicami Slovenskej republiky, s Policajným zborom, ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, colnými a inými štátnymi orgánmi, s inými právnickými osobami a fyzickými osobami.

(2) Železničná polícia spolupracuje s políciami iných štátov, ktoré zabezpečujú ochranu železničnej dopravy, a s medzinárodnou organizáciou železničných polícií COLPOFER.

Organizácia a riadenie Železničnej polície

§ 4

(1) V Železničnej polícii pôsobí poriadková služba, operatívna služba, služba ochrany objektov a služba kynológie.

(2) Služby uvedené v odseku 1 pôsobia v rámci útvarov Železničnej polície.

§ 5

(1) Železničná polícia je podriadená ministrovi dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).

(2) Minister určuje organizáciu a riadenie Železničnej polície a zriaďuje útvary Železničnej polície.

(3) Služby a útvary Železničnej polície riadi generálny riaditeľ Železničnej polície (ďalej len „generálny riaditeľ“), ktorý určuje ich vecnú a miestnu príslušnosť.

(4) Generálneho riaditeľa ustanovuje do funkcie a odvoláva minister, ktorému je generálny riaditeľ za výkon svojej funkcie zodpovedný.

(5) Početný stav Železničnej polície (ďalej len „policajt“) určuje vláda Slovenskej republiky na návrh ministra.

§ 6

(1) Policajt je v služobnom pomere k Železničnej polícii.

(2) Služobná prísaha policajta Železničnej polície znie:

„Slávnostne vyhlasujem, že budem čestným, statočným a disciplinovaným policajtom Železničnej polície Slovenskej republiky. Pri plnení svojich povinností budem vždy dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony a zákony. Svoje sily a schopnosti vynaložím na to, aby som chránil práva občanov, ich bezpečnosť, bezpečnosť železničnej dopravy a verejný poriadok, a to aj s nasadením vlastného života.

Tak prisahám!“.

DRUHÁ ČASŤ
POVINNOSTI, OPRÁVNENIA A PROSTRIEDKY POLICAJTA A ŽELEZNIČNEJ POLÍCIE

PRVÁ HLAVA
POVINNOSTI POLICAJTA

§ 7

(1) Policajt pri vykonávaní služobnej činnosti spojenej so zásahom do práv alebo slobôd osoby je povinný túto osobu ihneď, ako je to možné, poučiť o jej právach, ktoré sú ustanovené v tomto zákone alebo v inom všeobecne záväznom právnom predpise.

(2) Pri vykonávaní služobnej činnosti je policajt povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby aj na svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s touto jeho činnosťou vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného jeho služobnou činnosťou.

(3) Služobnou činnosťou sa podľa odseku 1 rozumie činnosť policajta spojená s plnením úloh podľa tohto zákona alebo podľa iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

§ 8

(1) Policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak sa pácha trestný čin alebo priestupok, alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

(2) Policajt je povinný aj v čase mimo služby v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je dôvodné podozrenie, že sa pácha trestný čin alebo priestupok, ktorým je bezprostredne ohrozený život, zdravie alebo majetok.

(3) Služobný zákrok je zákonom ustanovená a v jeho medziach vykonávaná činnosť policajta, pri ktorom sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby.

§ 9

(1) Policajt nie je povinný vykonať služobný zákrok, ak

a) jeho zdravotný stav, vplyv liekov alebo iných látok podstatne znižuje alebo vylučuje jeho schopnosť konať,

b) na jeho vykonanie nebol odborne vyškolený alebo vycvičený a ak povaha služobného zákroku také odborné vyškolenie alebo vycvičenie vyžaduje,

c) tomu bráni dôležitý záujem služby,

d) vzhľadom na konkrétnu situáciu nie je predpoklad, že zákrok bude úspešne vykonaný.

(2) Ak policajtovi vo vykonávaní služobného zákroku bránia dôvody uvedené v odseku 1, vyrozumie o potrebe vykonať služobný zákrok najbližší útvar Železničnej polície alebo Policajného zboru.

§ 10

(1) Dôležitým záujmom služby podľa § 9 ods. 1 písm. c) sa rozumie, ak policajt vykonáva alebo zabezpečuje

a) bezprostredné prenasledovanie páchateľa trestnej činnosti,

b) úlohy v rámci operatívno-pátracej činnosti,

c) služobný zákrok pod jednotným velením,

d) ochranu dôležitých objektov, zariadení alebo zásielok,

e) kuriérsku službu, pri ktorej by mohlo dôjsť k ohrozeniu včasného odovzdania dôležitých správ alebo k ohrozeniu prepravovaných vecí,

f) služobný zákrok, ktorého nedokončenie by malo vážnejšie dôsledky než nevykonanie nového zákroku nevyhnutného na odstránenie bezprostredného ohrozenia.

(2) Pri plnení úloh uvedených v odseku 1 je policajt povinný vykonať služobný zákrok na odstránenie bezprostredného nebezpečenstva, ak je zrejme ohrozený

a) život, zdravie alebo hrozí závažná škoda na majetku,

b) vyšší záujem, ako je ten, ktorý plní.

(3) Závažnou škodou na majetku podľa odseku 2 písm. a) sa rozumie väčšia škoda ako škoda, ktorá by vznikla nevykonaním služobného zákroku.

§ 11

(1) Policajt je pri vykonávaní služobného zákroku povinný, ak to povaha a okolnosti dovoľujú, použiť výzvu zodpovedajúcu zákroku.

(2) Ak to povaha služobného zákroku vyžaduje, použije policajt pred výzvou slová „V mene zákona!“

Preukazovanie príslušnosti k Železničnej polícii

§ 12

(1) Policajt je povinný pred služobným zákrokom preukázať svoju príslušnosť k Železničnej polícii, ak to povaha a okolnosti služobného zákroku dovoľujú.

(2) Príslušnosť k Železničnej polícii preukazuje policajt

a) služobnou rovnošatou s identifikačným číslom,

b) služobným preukazom,

c) odznakom operatívnej služby alebo

d) ústnym vyhlásením „Železničná polícia“ (ďalej len „ústne vyhlásenie“).

(3) Ústnym vyhlásením preukazuje policajt svoju príslušnosť k Železničnej polícii vo výnimočných prípadoch, keď okolnosti služobného zákroku neumožňujú túto príslušnosť preukázať služobnou rovnošatou s identifikačným číslom, služobným preukazom alebo odznakom operatívnej služby. Služobnou rovnošatou s identifikačným číslom, služobným preukazom alebo odznakom operatívnej služby sa policajt preukáže ihneď, len čo to okolnosti služobného zákroku dovolia.

§ 13

(1) Policajt v služobnej rovnošate s identifikačným číslom preukazuje príslušnosť k Železničnej polícii aj služobným preukazom a podľa okolností aj ústnym vyhlásením

a) pri vstupe do objektov, kde vstup kontroluje oprávnená osoba,

b) ak je o to pri služobnom zákroku požiadaný.

(2) Policajt uvedený v odseku 1 sa nepreukazuje služobným preukazom,

a) ak zakročuje pod jednotným velením,

b) pri ochrane objektov a zariadení v obvode železničných dráh,

c) pri služobnom zákroku proti osobe zjavne pod vplyvom alkoholických nápojov, omamných alebo psychotropných látok, pristihnutej pri páchaní trestného činu alebo priestupku, ozbrojenej zbraňou, proti osobe, ktorá ušla z výkonu trestu odňatia slobody alebo z väzby, osobe predvedenej alebo zaistenej a proti osobe, ktorá nedovolene prekročila štátnu hranicu.

(3) Zbraňou sa podľa odseku 2 písm. c) rozumie čokoľvek, čím možno urobiť útok proti telu dôraznejším.[4])

§ 14

(1) Policajt v občianskom odeve povinne preukazuje príslušnosť k Železničnej polícii pred začatím služobného zákroku ústnym vyhlásením a služobným preukazom alebo odznakom operatívnej služby.

(2) V prípadoch uvedených v § 13 ods. 2 policajt v občianskom odeve preukazuje príslušnosť k Železničnej polícii iba ústnym vyhlásením; služobným preukazom alebo odznakom operatívnej služby preukazuje príslušnosť k Železničnej polícii len v prípade, ak to okolnosti a podmienky služobného zákroku dovoľujú.

§ 15

Policajt pri preukazovaní príslušnosti k Železničnej polícii nesmie služobný preukaz alebo odznak operatívnej služby vydať z rúk; na požiadanie dá na nahliadnutie iba ich prednú stranu. Pritom nie je povinný oznámiť svoje meno, priezvisko, hodnosť ani funkciu.

DRUHÁ HLAVA
OPRÁVNENIA POLICAJTA

§ 16
Oprávnenie požadovať vysvetlenie

(1) Pri plnení úloh podľa tohto zákona je policajt oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých na odhalenie trestného činu alebo priestupku a na zistenie ich páchateľa, ako aj na vypátranie hľadaných osôb a vecí, najmä stratených a odcudzených zásielok prepravovaných po železnici. V prípade potreby je policajt oprávnený vyzvať osobu, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvar Železničnej polície s cieľom podať vysvetlenie.

(2) Ak osoba bez dostatočného ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov výzve podľa odseku 1 nevyhovie, môže ju policajt predviesť na útvar Železničnej polície, aby podala vysvetlenie. Zápisnica o podaní vysvetlenia musí byť s osobou spísaná ihneď po predvedení. O predvedení napíše policajt úradný záznam.

(3) Vysvetlenie nemožno požadovať od osoby, ktorá upozornila, že by ním porušila zákonom uloženú alebo uznanú povinnosť mlčanlivosti a nebola od tejto povinnosti oslobodená.

(4) Vysvetlenie môže odmietnuť osoba, ktorá by sebe alebo blízkej osobe[5]) spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania, a ak ide o priestupok, nebezpečenstvo postihu za priestupok.

(5) Policajt je povinný osobu poučiť o možnosti odmietnuť vysvetlenie podľa odsekov 3 a 4.

(6) Policajt je povinný predvedenú osobu odovzdať orgánom činným v trestnom konaní alebo inému príslušnému orgánu, ak zistí, že sú dôvody na jej odovzdanie, inak musí osobu ihneď prepustiť.

(7) Kto sa dostaví na výzvu podľa odseku 1, má nárok na náhradu potrebných výdavkov a na náhradu preukázaného ušlého zárobku (ďalej len „náhrada“). Náhradu poskytuje Železničná polícia. Nárok na náhradu nemá ten, kto sa dostavil len vo vlastnom záujme alebo pre svoje protiprávne konanie.

(8) Nárok na náhradu podľa odseku 7 zaniká, ak ho oprávnená osoba neuplatní do troch dní odo dňa, keď sa na výzvu podľa odseku 1 dostavila; o tom treba oprávnenú osobu poučiť.

§ 17
Oprávnenie požadovať preukázanie totožnosti

(1) Policajt je oprávnený vyzvať osobu, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona, aby preukázala svoju totožnosť občianskym preukazom, cestovným pasom, povolením na pobyt pre cudzinca.[6])

(2) Namiesto dokladu totožnosti podľa odseku 1 môže vyzvaná osoba predložiť

a) preukaz poslanca Národnej rady Slovenskej republiky,

b) preukaz člena vlády,

c) preukaz predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky,

d) služobný preukaz sudcu,

e) služobný preukaz prokurátora,

f) služobný preukaz príslušníka ozbrojeného bezpečnostného zboru, ozbrojeného zboru a Vojenskej polície,

g) potvrdenie o odovzdaní, strate alebo odcudzení občianskeho preukazu,

h) vojenskú knižku vojaka základnej služby alebo vojaka náhradnej služby.

(3) Ak vyzvaná osoba ani po poskytnutí potrebnej súčinnosti nemôže hodnoverne preukázať svoju totožnosť podľa odseku 1 alebo 2, alebo odmietne preukázať svoju totožnosť, alebo ide o hľadanú osobu, policajt je oprávnený takú osobu predviesť na čas nevyhnutne potrebný na útvar Železničnej polície, aby zistil jej totožnosť. Hodnovernosť preukázania mena a priezviska, dátumu narodenia a adresy bydliska posudzuje policajt podľa dôvodu zisťovania totožnosti osoby.

(4) Ak policajt na základe poskytnutej súčinnosti ani v evidenciách obyvateľov nemôže zistiť totožnosť osoby predvedenej podľa odseku 3, je oprávnený túto osobu vyzvať, aby strpela snímanie daktyloskopických odtlačkov, vyhotovenie obrazových záznamov, vonkajšie meranie tela a zisťovanie zvláštnych telesných znamení. Vonkajšie meranie tela a zisťovanie zvláštnych telesných znamení musí vykonať osoba rovnakého pohlavia alebo lekár.

(5) Policajt je povinný odovzdať predvedenú osobu orgánom činným v trestnom konaní, inému príslušnému orgánu alebo príslušnému zariadeniu, ak po vykonaní služobných úkonov zistí, že sú zákonné dôvody na jej odovzdanie, inak je povinný túto osobu ihneď prepustiť.

(6) Ak policajt nezistí totožnosť osoby do 24 hodín od jej predvedenia, je povinný túto osobu prepustiť.

(7) O predvedení alebo odovzdaní osoby napíše policajt bezodkladne úradný záznam.

§ 18
Oprávnenie zaistiť osobu

(1) Policajt je oprávnený zaistiť osobu, ktorá svojím konaním bezprostredne ohrozuje bezpečnosť a plynulosť železničnej dopravy, verejný poriadok, život alebo zdravie iných osôb alebo majetok.

(2) Policajt je povinný odovzdať zaistenú osobu orgánom činným v trestnom konaní alebo inému príslušnému orgánu, ak po vykonaní služobných úkonov zistí, že sú zákonné dôvody na jej odovzdanie, inak musí osobu ihneď prepustiť. Zaistenie z dôvodov uvedených v odseku 1 nesmie trvať viac ako 24 hodín od obmedzenia jej osobnej slobody.

(3) Zaistenej osobe podľa odseku 1 policajt umožní na jej požiadanie vyrozumieť o zaistení niektorú z blízkych osôb[7]) alebo jej právneho zástupcu. Ak ide o vojaka, policajt vyrozumie najbližší vojenský útvar alebo útvar vojenskej polície, a ak ide o osobu, ktorá nie je plnoletá, zákonného zástupcu tejto osoby.

(4) O zaistení alebo odovzdaní osoby policajt bezodkladne napíše úradný záznam.

§ 19
Oprávnenie snímať identifikačné znaky

(1) Policajt je oprávnený zaistenej, zadržanej, zatknutej osobe alebo osobe obvinenej z úmyselného trestného činu odobrať daktyloskopické odtlačky, vyhotoviť obrazové záznamy, vykonať vonkajšie meranie tela a zisťovať zvláštne telesné znamenia.

(2) Vonkajšie meranie tela a zisťovanie zvláštnych telesných znamení musí vykonať osoba rovnakého pohlavia alebo lekár.

§ 20
Oprávnenie zaistiť vec

(1) Policajt je oprávnený zaistiť vec na vykonanie potrebných úkonov, ak má podozrenie, že táto súvisí so spáchaním trestného činu alebo priestupku a jej zaistenie je potrebné na zistenie skutkového stavu veci alebo na rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní, alebo na rozhodnutie orgánu v konaní o priestupku. Policajt vydá osobe, ktorej bola vec zaistená, potvrdenie o zaistení veci s presným opisom veci, ktorý umožní zaistenú vec identifikovať. Zaistenie veci môže trvať najviac 60 dní.

(2) Ak sa vykonanými úkonmi potvrdí, že zaistená vec súvisí s trestným činom alebo s priestupkom, policajt je povinný zaistenú vec bezodkladne odovzdať príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní alebo orgánu príslušnému na prejednanie priestupku.

(3) Ak pominuli dôvody na zaistenie veci podľa odseku 1, vec sa vráti osobe, ktorej bola zaistená. Prevzatie vrátenej veci potvrdí táto osoba svojím podpisom na úradnom zázname o vrátení veci.

(4) Ak policajt podľa odseku 2 vec neodovzdal alebo podľa odseku 3 ju nevrátil, útvar Železničnej polície príslušný podľa služobného zaradenia policajta, ktorý vec zaistil, vydá o zaistení veci rozhodnutie; v ňom uvedie dôvody, pre ktoré bola vec zaistená, presný opis zaistenej veci a doručí ho osobe, ktorej bola vec zaistená. Proti rozhodnutiu o zaistení veci sa môže táto osoba odvolať v lehote do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia. Odvolanie nemá odkladný účinok.

(5) Ak sa vykonanými úkonmi zistí, že zaistená vec patrí inej osobe ako osobe, ktorej bola zaistená, útvar Železničnej polície túto inú osobu písomne vyzve v lehote najneskôr do 60 dní po

zaistení veci, aby si vec prevzala. Táto osoba je povinná uhradiť útvaru Železničnej polície nevyhnutné náklady pri prevzatí veci, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a s úschovou.[8])

(6) Ustanovenia odsekov 3 a 5 sa nepoužijú, ak vecou je tovar, ktorý podlieha colnému dohľadu.

(7) Ak osoba, ktorej právo na vec je nepochybné, si zaistenú vec neprevezme do jedného roka odo dňa zaistenia veci, útvar Železničnej polície odovzdá vec Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.

(8) Ak vlastník alebo iný oprávnený držiteľ zaistenej veci nie je známy (ďalej len „oprávnená osoba“), útvar Železničnej polície vec odovzdá Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, ktoré vyhlási verejný opis veci. Vyhlásenie sa urobí spôsobom, ktorý je na zistenie oprávnenej osoby najúčelnejší, a to spolu s vyzvaním, aby sa oprávnená osoba prihlásila do jedného roka od zaistenia veci. Táto osoba je povinná uhradiť útvaru Železničnej polície nevyhnutné náklady pri prevzatí veci, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a s úschovou.

(9) V prípadoch uvedených v odsekoch 7 a 8 po uplynutí lehoty vec pripadá do vlastníctva štátu.

(10) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodne, ktoré z vecí, ktoré pripadli do vlastníctva štátu, využije pre potreby štátnej správy alebo Policajného zboru. Pre veci, ktoré nie sú využiteľné pre štátnu správu alebo Policajný zbor, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky určí právny subjekt, ktorý veci vydraží.[9]) V prípade neúspešnosti dražby vecí uvedených v odsekoch 7 a 8 právny subjekt určený Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky zabezpečí ekologické zlikvidovanie vecí.

(11) Ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo ak si na zaistenú vec uplatní právo iná osoba, útvar Železničnej polície uloží zaistenú vec do úschovy a odkáže tieto osoby, aby si svoj nárok na zaistenú vec uplatnili v občianskoprávnom konaní. Táto osoba je povinná uhradiť útvaru Železničnej polície nevyhnutné náklady pri prevzatí vecí, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a s úschovou.

(12) Ak útvar Železničnej polície nemôže zabezpečiť úschovu zaistenej veci, zabezpečí ju prostredníctvom právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá vykonáva obdobnú podnikateľskú činnosť podľa osobitných predpisov.[10])

(13) Na konanie a rozhodovanie o zaistenej veci sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,[11]) ak nie je v tomto zákone ustanovené inak. O predbežnom zaistení veci, jej vydaní, vrátení alebo uložení do úschovy napíše policajt úradný záznam.

§ 21
Oprávnenie odňať zbraň

(1) Policajt je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, proti ktorej vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň (§ 13 ods. 3), a ak ju má, odňať ju.

(2) Policajt vykonávajúci službu pri ochrane strážených objektov má oprávnenia podľa odseku 1 aj voči osobe, ktorá vstupuje do týchto objektov alebo z nich odchádza. Na ten účel je policajt oprávnený vyzvať osobu, aby sa podrobila kontrole batožiny, motorového alebo iného vozidla, prípadne pri vstupe do strážených objektu alebo pri odchode z neho prešla zariadením na zisťovanie predmetov.

(3) Zbraň odňatú podľa odsekov 1 a 2 je policajt povinný vrátiť po skončení služobného zákroku alebo pri odchode osoby zo strážených objektu. Ak zákonné dôvody nedovoľujú odňatú zbraň vrátiť, policajt vydá osobe potvrdenie o odňatí zbrane.

§ 22
Oprávnenie zastavovať a prehliadať dopravný prostriedok a vlak

(1) Pri plnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona je policajt oprávnený dávať v obvode železničných dráh pokyny na zastavenie dopravného prostriedku a vlaku.

(2) Policajt je oprávnený vykonať prehliadku dopravného prostriedku a vlaku,

a) ak je podozrenie, že uvedené dopravné prostriedky boli použité na spáchanie trestného činu,

b) pri pátraní po hľadaných osobách a veciach, najmä po zbraniach a strelive, po výbušninách, omamných a psychotropných látkach alebo jedoch, po veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti alebo súvisiacich s trestnou činnosťou.

§ 23
Oprávnenie použiť technické prostriedky na zabránenie odjazdu vozidla

Policajt je oprávnený v obvode železničných dráh použiť technické prostriedky na zabránenie odjazdu vozidla v prípade, ak

a) vozidlo stojí na mieste, kde je to zakázané, a vodič sa v blízkosti nezdržuje,

b) vodič vozidla aj po opakovanej výzve odmieta podrobiť sa služobnému zákroku vykonávanému policajtom a z jeho konania je zrejmé, že chce s vozidlom z miesta odísť.

§ 24
Oprávnenia pri zaisťovaní bezpečnosti železničnej dopravy na dráhe a pri ochrane majetku a prepravovaných zásielok v obvode železničných dráh

(1) Pri zaisťovaní bezpečnosti železničnej dopravy na dráhe a ochrany majetku a prepravovaných zásielok v obvode železničných dráh je policajt oprávnený

a) kontrolovať v miestach, ktoré nie sú verejnosti prístupné, oprávnenosť vstupu a výstup osôb, ich batožiny, vjazd a výjazd dopravných prostriedkov a ich náklad,

b) vykonať prehliadky zásielok, kontrolu dokladov, písomností a k nim patriacich dopravných a sprievodných listín, zisťovať druh a množstvo tovaru a ďalšie skutočnosti potrebné na posúdenie, či sa preprava tovaru po železničných dráhach uskutočňuje v súlade s prepravným poriadkom a s tarifou,

c) presvedčiť sa v súvislosti s pátraním po stratených a odcudzených zásielkach, po veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti alebo súvisiacich s trestnou činnosťou, či zásielka alebo vec nie je v skladoch alebo v dopravných prostriedkoch, prípadne v iných priestoroch v obvode železničných dráh,

d) vykonať v obvode železničných dráh po predchádzajúcej márnej výzve na vydanie veci osobnú prehliadku zamestnancov Železníc Slovenskej republiky, ich batožín a dopravných prostriedkov v prípade odôvodneného podozrenia, že zamestnanec u seba, v batožine alebo v dopravnom prostriedku ukrýva veci pochádzajúce zo zásielky alebo z majetku cestujúcich,

e) vylúčiť zo železničnej prepravy osoby a veci, ktorých preprava je železničným prepravným poriadkom vylúčená alebo ktoré možno prepravovať len za osobitných podmienok,[12]) a tieto podmienky nie sú splnené.

(2) Policajt je pri plnení úloh podľa tohto zákona oprávnený bezplatne sa prepravovať vlakmi, a to aj vlakmi určenými výlučne na medzinárodnú prepravu, miestenkovými vlakmi vrátane prepravy služobného psa, na jazdu na stanovišti strojvedúceho, v služobnom vozni a v nákladnom vlaku, ako aj bezplatne používať oznamovacie zariadenia Železníc Slovenskej republiky a vstupovať

do vyhradených priestorov objektov a zariadení, do dopravných prostriedkov a ostatných priestorov v obvode železničných dráh.

(3) Oprávnenia podľa odseku 2 sa rovnako vzťahujú aj na príslušníkov Policajného zboru, Vojenskej polície, Zboru väzenskej a justičnej stráže, ak sú pri policajných opatreniach v obvode železničných dráh zaradení do spoločného výkonu služby s policajtmi.

§ 25

Oprávnenie zakázať vstup na určené miesto alebo prikázať zotrvanie na určenom mieste

Ak je to nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu života, zdravia, majetku alebo ochranu práv a slobôd iných osôb, policajt je oprávnený každému prikázať, aby

a) v nevyhnutne potrebnom čase nevstupoval na určené miesto ani sa na ňom nezdržiaval,

b) na nevyhnutne potrebný čas zotrval na uvedenom mieste.

§ 26

Oprávnenie uzatvoriť verejne prístupné miesta

(1) Pri pátraní po páchateľoch úmyselných trestných činov, hľadaných osobách, zbraniach, strelive, výbušninách, omamných a psychotropných látkach a jedoch alebo po veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti, prípadne súvisiacich s trestnou činnosťou sú policajti oprávnení uzatvoriť verejne prístupné miesta v obvode železničných dráh a vykonať ich prehliadku s cieľom zistiť, či sa v nich nachádzajú uvedené osoby alebo veci.

(2) Policajt je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, ktorá sa nachádza na verejne prístupnom mieste uzatvorenom podľa odseku 1, nemá pri sebe zbraň (§ 13 ods. 3), a ak ju má, odňať ju. Ak po skončení uzatvorenia verejne prístupného miesta nedovoľujú zákonné dôvody zbraň vrátiť, policajt vydá osobe potvrdenie o odňatí zbrane.

§ 27

Oprávnenie otvoriť byt a iný uzatvorený priestor v obvode železničných dráh

(1) Ak je dôvodná obava, že je ohrozený život osoby alebo vážne ohrozené jej zdravie, alebo ak hrozí závažná škoda na majetku (§ 10 ods. 3) a vec neznesie odklad, alebo ak sa v byte alebo v inom uzatvorenom priestore v obvode železničných dráh (ďalej len „priestor“) zdržuje páchateľ úmyselného trestného činu a neuposlúchne výzvu policajta tento priestor opustiť, policajt je oprávnený otvoriť byt alebo priestor, vstúpiť do neho a vykonať opatrenia na odvrátenie hroziaceho nebezpečenstva, alebo zaistiť páchateľa.

(2) Oprávnenia uvedené v odseku 1 má policajt aj v prípade, ak vznikne dôvodné podozrenie, že v priestore sa nachádza mŕtva osoba.

(3) Na vykonanie služobných zákrokov alebo iných opatrení podľa odseku 1 alebo 2 policajt zabezpečí prítomnosť nezúčastnenej osoby; nemusí tak urobiť, ak by mohlo dôjsť k ohrozeniu jej života alebo zdravia alebo ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

(4) Po vykonaní opatrení podľa odseku 1 policajt bezodkladne vyrozumie nájomcu alebo vlastníka priestoru a zabezpečí uzatvorenie priestoru.

(5) Otvorením priestoru sa nesmie sledovať iný záujem, než je uvedený v odseku 1 alebo 2.

(6) O otvorení priestoru a vykonaných opatreniach policajt bezodkladne napíše úradný záznam.

§ 28
Oprávnenie pri odhaľovaní daňových únikov a nezákonných finančných operácií

(1) Policajt operatívnej služby Železničnej polície pri odhaľovaní daňových únikov a nezákonných finančných operácií s predpokladanou značnou škodou alebo so škodou veľkého rozsahu[13]) je oprávnený v obvode železničných dráh za účasti správcu dane[14])

a) vstupovať do každej prevádzkovej budovy, miestnosti alebo miesta slúžiaceho na podnikanie, ako aj do dopravných prostriedkov používaných na podnikanie,[15])

b) vstupovať aj do obydlia, ktoré slúži na podnikanie,

c) nazerať do evidencií, účtovných písomností, listín a iných dokladov, spisov a záznamov na technickom nosiči dát, robiť si z nich výpisky, poznámky a kópie, žiadať vydanie týchto vecí alebo ich zaistiť podľa § 20. V prípade zaistenia veci vydá potvrdenie o zaistenej veci dotknutej osobe a pracovníkovi správcu dane. Potvrdenie musí obsahovať presný súpis zaistených vecí, odtlačok úradnej pečiatky a podpisy oprávnených osôb.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije pri trestnom čine spáchanom v súvislosti s používaním colných predpisov.

(3) Pri vykonávaní úkonov podľa odseku 1 je policajt operatívnej služby Železničnej polície povinný umožniť prítomnosť dotknutých osôb.

§ 29
Oprávnenie používať výbušniny a výbušné predmety

(1) Policajt je oprávnený v súvislosti so zabezpečovaním ochrany železničnej dopravy, bezpečnosti prepravovaných osôb a prepravovaného majetku, najmä pri likvidácii nastražených výbušných systémov, pri likvidácii nálezu munície, používať výbušniny a výbušné predmety.

(2) O použití výbušniny a výbušných predmetov policajt bezodkladne napíše úradný záznam.

§ 30
Oprávnenie držať nebezpečné látky a zakázané veci

Určení policajti Železničnej polície sú oprávnení na účely výučby, výcviku a skúšok držať, skladovať a používať nebezpečné látky[16]) a zakázané veci. Nebezpečné látky sú najmä výbušniny, výbušné predmety, omamné a psychotropné látky a jedy. Zakázané veci sú najmä falzifikáty peňazí, známok a cenných papierov.

§ 31
Oprávnenie pri objasňovaní priestupkov

(1) Policajt poverený objasňovaním priestupkov je oprávnený vyžadovať

a) odpis registra trestov v prípadoch, v ktorých by predchádzajúce odsúdenie mohlo viesť k posúdeniu skutku ako trestného činu,

b) odborné vyjadrenia od príslušných orgánov,[17])

c) lekárske vyšetrenie na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok.[18])

(2) Policajt je oprávnený vykonať obhliadku miesta priestupku, obhliadku veci, ktorá môže súvisieť so spáchaním priestupku, a v súvislosti s tým zisťovať a zaisťovať stopy.

(3) Vyšetrenie krvi na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok osoby podozrivej zo spáchania priestupku sa musí vykonať, ak o to táto osoba požiada.

§ 32
Spoločné ustanovenie

Každý je povinný uposlúchnuť výzvu, pokyn, príkaz a požiadavku policajta alebo strpieť výkon jeho oprávnení podľa ustanovení § 16 až 31.

TRETIA HLAVA
INFORMAČNO-TECHNICKÉ PROSTRIEDKY A PROSTRIEDKY OPERATÍVNO-PÁTRACEJ ČINNOSTI

Informačno-technické prostriedky

§ 33

Informačno-technickými prostriedkami sa na účely tohto zákona rozumejú najmä elektrotechnické, rádiotechnické, fototechnické, optické, mechanické a iné technické prostriedky a zariadenia alebo ich súbory používané utajovaným spôsobom pri

a) vyhľadávaní, otváraní a skúmaní dopravovaných zásielok a ich vyhodnocovaní, využívajúc kriminalistické metódy,

b) odpočúvaní a zaznamenávaní telekomunikačnej prevádzky,

c) vyhotovovaní obrazových, zvukových alebo iných záznamov.

§ 34

(1) Pri plnení úloh v obvode železničných dráh v boji proti terorizmu, proti legalizácii príjmov z najzávažnejších, najmä organizovaných foriem trestnej činnosti,[19]) pri odhaľovaní trestnej činnosti organizovanej v spojení s cudzinou a pri organizovanej trestnej činnosti súvisiacej s nedovolenou výrobou, držaním a rozširovaním omamných a psychotropných látok, jedov, prekurzorov a jadrových materiálov, s falšovaním a pozmeňovaním peňazí, známok a cenných papierov, pri odhaľovaní iných obzvlášť závažných trestných činov,[20]) pri odhaľovaní daňových únikov a nezákonných finančných operácií, pri odhaľovaní úmyselných trestných činov podľa druhého a tretieho oddielu tretej hlavy druhej časti Trestného zákona, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou najmenej dva roky, alebo pri odhaľovaní iných úmyselných trestných činov, ktorých stíhanie upravuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, a pri zisťovaní ich páchateľov je Železničná polícia oprávnená používať informačno-technické prostriedky. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa nepoužije, ak ide o styk medzi obvineným a jeho obhajcom.

(2) Železničná polícia je oprávnená používať informačno-technické prostriedky aj pri odhaľovaní inej úmyselnej trestnej činnosti, ako je uvedená v odseku 1, ak na to dá súhlas osoba, do ktorej práv a slobôd sa bude zasahovať.

Podmienky použitia informačno-technických prostriedkov

§ 35

(1) Železničná polícia môže použiť informačno-technické prostriedky len v prípadoch, keď odhaľovanie trestných činov uvedených v § 34, zisťovanie ich páchateľov a zabezpečovanie nevyhnutných dôkazov pre trestné konanie by bolo iným spôsobom neúčinné alebo podstatne sťažené.

(2) Informačno-technické prostriedky možno použiť iba na základe predchádzajúceho písomného súhlasu sudcu a len na nevyhnutný čas, najdlhšie však počas šiestich mesiacov. Lehota začína plynúť dňom vydania súhlasu.

(3) Sudca, ktorý dal súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov, môže na základe novej žiadosti čas použitia predĺžiť, zakaždým však najviac o ďalších šesť mesiacov.

(4) Vo výnimočných prípadoch, ak vec neznesie odklad a písomný súhlas sudcu nemožno vopred získať, možno použiť informačno-technické prostriedky aj bez tohto súhlasu. Železničná polícia je však povinná neodkladne písomný súhlas sudcu dodatočne vyžiadať. Ak Železničná polícia nedostane dodatočný písomný súhlas sudcu do 24 hodín od začiatku využívania informačno-technických prostriedkov, alebo ak sudca odmietne dať takýto súhlas, Železničná polícia je povinná používanie informačno-technických prostriedkov skončiť. Takto získané informácie nesmie Železničná polícia použiť a musí ich zničiť v prítomnosti sudcu, ktorý by inak bol príslušný vydať takýto dodatočný súhlas.

(5) Žiadosť na použitie informačno-technických prostriedkov predkladá Železničná polícia písomne súdu; žiadosť musí obsahovať údaje o osobe, ktorej sa použitie informačno-technického prostriedku týka, druh informačno-technického prostriedku, miesto, čas trvania a dôvody jeho použitia.

(6) Sudca, ktorý udelil súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov, je povinný sústavne skúmať trvanie dôvodov na ich použitie; ak dôvody pominuli, je povinný neodkladne rozhodnúť o skončení ich používania.

(7) Železničná polícia môže použiť informačno-technické prostriedky aj bez predchádzajúceho písomného súhlasu sudcu podľa odseku 2, ak na to dá písomný súhlas osoba, do ktorej práv a slobôd sa zasahuje. O skončení použitia informačno-technických prostriedkov sa vyrozumie osoba, ktorá naň dala súhlas. Ak osoba daný súhlas dodatočne odvolá, Železničná polícia je povinná používanie informačno-technických prostriedkov ihneď skončiť.

§ 36

(1) Železničná polícia je povinná v priebehu používania informačno-technických prostriedkov sústavne skúmať, či trvajú dôvody ich použitia. Ak tieto dôvody pominuli, Železničná polícia je povinná používanie informačno-technických prostriedkov skončiť.

(2) O skončení používania informačno-technických prostriedkov podľa odseku 1 je Železničná polícia povinná informovať sudcu, ktorý udelil súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov.

(3) Informácie získané informačno-technickými prostriedkami možno využiť výlučne na dosiahnutie účelu uvedeného v § 34.

(4) Použitie informačno-technických prostriedkov môže obmedziť nedotknuteľnosť obydlia, listové tajomstvo a tajomstvo dopravovaných správ len v nevyhnutne potrebnej miere.

(5) Informácie získané informačno-technickými prostriedkami možno výnimočne použiť ako dôkaz, a to v prípade, ak takáto informácia je jediným dôkazom svedčiacim o tom, že trestný čin uvedený v § 34 spáchala konkrétna osoba, a takýto dôkaz nemožno získať iným spôsobom. V takom prípade treba k záznamu pripojiť zápisnicu, v ktorej budú uvedené údaje o dôvode, mieste, čase, spôsobe a obsahu vykonaného záznamu.

(6) Informačno-technické prostriedky a ich použitie podľa § 33 pre potreby Železničnej polície zabezpečuje Policajný zbor na požiadanie generálneho riaditeľa.

§ 37
Prostriedky operatívno-pátracej činnosti

(1) Prostriedkami operatívno-pátracej činnosti sa na účely tohto zákona rozumie sledovanie osôb a vecí, agent,[21]) kriminálne spravodajstvo, používanie krycích dokladov, nástrahová a zabezpečovacia technika a využívanie osôb konajúcich v prospech Železničnej polície, objekty a miesta používané pod legendou a predstieraný prevod veci.

(2) Železničná polícia je oprávnená používať prostriedky operatívno-pátracej činnosti pri odhaľovaní úmyselných trestných činov a pri zisťovaní ich páchateľov, pri ochrane objektov a zariadení, pri zaisťovaní bezpečnosti a plynulosti železničnej dopravy.

(3) Sledovanie osôb pre potreby Železničnej polície zabezpečuje Policajný zbor na požiadanie generálneho riaditeľa.

§ 38
Kriminálne spravodajstvo

Kriminálnym spravodajstvom sa na účely tohto zákona rozumie činnosť, ktorou sa utajeným spôsobom získavajú, sústreďujú a vyhodnocujú informácie o trestných činoch a o ich páchateľoch a vytvárajú sa podmienky na použitie agenta.

§ 39
Ochrana policajta

Ak je to pri plnení úloh kriminálneho spravodajstva a pri použití agenta na ochranu policajta nevyhnutné, na zakrytie jeho činnosti možno vytvoriť legendu[22]) a v súvislosti s tým v informačných systémoch Železničnej polície (§ 56), informačných systémoch Policajného zboru, informačných systémoch štátnych orgánov a v informačných systémoch orgánov samosprávy zaznamenávať a vyberať potrebné údaje, používať osobitné spôsoby vykazovania údajov pri hospodárení s prostriedkami štátneho rozpočtu vrátane devízového hospodárstva, pri priznávaní dane z príjmov, vykazovaní poistného všeobecného zdravotného poistenia a poistného na sociálne zabezpečenie a príspevku do poistenia v nezamestnanosti.

§ 40
Osobitné finančné prostriedky

(1) Osobitné finančné prostriedky sú vyčlenené finančné prostriedky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky, ktoré Železničná polícia používa na hradenie výdavkov spojených s vykonávaním operatívno-pátracej činnosti, s vykonávaním kriminálneho spravodajstva, s používaním agenta a výdavkov spojených s ochranou svedka.

(2) Používanie osobitných finančných prostriedkov a ich kontrolu upraví minister.

§ 41
Krycie doklady

(1) Krycími dokladmi sa na účely tohto zákona rozumejú listiny a predmety slúžiace na utajenie skutočnej totožnosti policajta a svedka.[23]) Na zakrytie činnosti policajta a svedka možno vytvoriť legendu a v súvislosti s tým v informačných systémoch Železničnej polície (§ 56), informačných systémoch Policajného zboru, informačných systémoch štátnych orgánov a v informačných systémoch orgánov samosprávy zaznamenávať a vyberať potrebné údaje.

(2) Krycím dokladom nesmie byť

a) preukaz poslanca Národnej rady Slovenskej republiky,

b) preukaz člena vlády,

c) služobný preukaz sudcu,

d) služobný preukaz prokurátora,

e) služobný preukaz príslušníka Policajného zboru a Zboru väzenskej a justičnej stráže,

f) služobný preukaz príslušníka Armády Slovenskej republiky,

g) služobný preukaz príslušníka Vojenského spravodajstva a vojenského obranného spravodajstva,

h) služobný preukaz príslušníka Vojenskej polície,

i) služobný preukaz príslušníka Slovenskej informačnej služby,

j) diplomatický pas.

(3) O použití krycích dokladov pri plnení úloh podľa tohto zákona rozhoduje generálny riaditeľ.

(4) O výrobu krycích dokladov vydávaných Policajným zborom požiada generálny riaditeľ Policajný zbor.

(5) Železničná polícia vedie evidenciu používaných krycích dokladov.

§ 42
Osoby konajúce v prospech Železničnej polície

(1) Osobou konajúcou v prospech Železničnej polície sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá dobrovoľne, utajeným spôsobom poskytuje informácie a služby Železničnej polícii pri plnení jej úloh.

(2) Železničná polícia môže osobu konajúcu v prospech Železničnej polície viesť v evidencii osôb konajúcich v jej prospech len počas plnenia jednotlivých úloh.

§ 43
Predstieraný prevod veci

Predstieraným prevodom veci sa na účely tohto zákona rozumie predstieranie kúpy, predaja alebo iného spôsobu prevodu veci, na ktorej držanie sa vyžaduje osobitné povolenie alebo ktorej držanie je zakázané.

ŠTVRTÁ HLAVA
POUŽITIE DONUCOVACÍCH PROSTRIEDKOV POLICAJTOM

§ 44
Donucovacie prostriedky

(1) Donucovacie prostriedky sú

a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,

b) prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku,

c) putá,

d) služobný pes,

e) zastavovací pás a iné prostriedky na násilné zastavenie cestného dopravného prostriedku,

f) úder strelnou zbraňou,

g) hrozba zbraňou,

h) varovný výstrel do vzduchu,

i) zbraň.

(2) Prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku sú obušky, obranné tyče, obranné štíty, slzotvorné prostriedky a elektrické paralyzátory.

(3) Pred použitím donucovacích prostriedkov je policajt povinný osobu, proti ktorej zakročuje, vyzvať, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, ak je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad, alebo tomu bránia iné okolnosti.

(4) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov použije, rozhoduje policajt podľa konkrétnej situácie tak, aby dosiahol účel sledovaný služobným zákrokom a použitý donucovací prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané nebezpečnosti útoku.

§ 45
Použitie hmatov, chvatov, úderov, kopov sebaobrany a prostriedkov na prekonanie odporu a odvrátenie útoku

(1) Policajt je oprávnený použiť hmaty, chvaty, údery, kopy sebaobrany a prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku, aby

a) zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnú bezpečnosť pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých znakov bude pokračovať,

b) zabránil výtržnosti, ruvačke, úmyselnému poškodzovaniu majetku, najmä objektov a zariadení v obvode železničných dráh alebo dopravného prostriedku,

c) zabránil nebezpečnému konaniu, ktorým sa narušuje bezpečnosť železničnej premávky, alebo inému hrubému konaniu, ktorým sa porušuje verejný poriadok,

d) predviedol alebo zaistil osobu, ktorá kladie aktívny odpor,

e) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do uzavretých priestorov, na miesta, kde je vstup zakázaný, do strážených objektov alebo chránených dopravných prostriedkov.

(2) Hmaty a chvaty je policajt oprávnený použiť, aby predviedol alebo zaistil osobu, ktorá kladie pasívny odpor.

§ 46
Použitie pút

(1) Policajt je oprávnený použiť putá

a) na spútanie predvádzanej alebo zaistenej osoby, ktorá kladie aktívny odpor alebo napáda iné osoby alebo policajta, alebo poškodzuje majetok, po márnej výzve, aby od takého konania upustila,

b) na vzájomné pripútanie dvoch alebo viacerých predvádzaných alebo zaistených osôb za podmienok uvedených v písmene a),

c) pri vykonávaní služobných zákrokov alebo úkonov s predvedenými alebo zaistenými osobami, ak je dôvodná obava, že sa pokúsia o útek.

(2) Osoba uvedená v odseku 1 môže byť, ak to okolnosti vyžadujú, pripútaná aj k vhodnému predmetu, ale iba dovtedy, kým trvajú dôvody uvedené v odseku 1.

§ 47
Použitie služobného psa

(1) Služobného psa je policajt oprávnený použiť,

a) aby zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnú bezpečnosť, ak sa po výzve neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých znakov bude pokračovať,

b) aby zabránil výtržnosti, ruvačke alebo úmyselnému poškodzovaniu majetku, najmä objektov a zariadení v obvode železničných dráh a dopravných prostriedkov,

c) aby zabránil nebezpečnému konaniu, ktorým sa narušuje bezpečnosť železničnej premávky, alebo inému hrubému konaniu, ktorým sa porušuje verejný poriadok,

d) aby zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do chránených alebo strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,

e) na prenasledovanie osoby na úteku, ak má byť predvedená alebo zaistená,

f) aby donútil ukrývajúcu sa osobu, ktorá má byť predvedená alebo zaistená, opustiť úkryt,

g) na stráženie predvedenej alebo zaistenej osoby,

h) na prenasledovanie osoby, ktorá sa v obvode železničných dráh snaží o nezákonný prechod štátnej hranice a nemožno ju iným spôsobom zadržať.

(2) Policajt používa služobného psa s náhubkom. Ak to povaha a intenzita útoku, prípadne prekonanie odporu osoby vyžaduje, použije služobného psa bez náhubku.

§ 48
Použitie zastavovacieho pásu alebo iných prostriedkov na násilné zastavenie vozidla

(1) Policajt je oprávnený v obvode železničných dráh použiť zastavovací pás alebo iné prostriedky na násilné zastavenie vozidla, ktorého vodič po opakovanej výzve alebo na znamenie dané podľa osobitného predpisu[24]) nezastaví, a ak je

a) bezohľadnou jazdou vážne ohrozený život, zdravie alebo majetok,

b) dôvodné podozrenie, že sa vo vozidle prepravujú páchatelia úmyselných trestných činov, hľadané osoby, zbrane, strelivo, výbušniny, omamné a psychotropné látky a jedy, veci pochádzajúce z trestnej činnosti alebo súvisiace s trestnou činnosťou,

c) zrejmé, že sa pokúsi o násilné vniknutie do strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,

d) dôvodné podozrenie, že sa pokúsi o násilný prechod štátnej hranice.

(2) Iným prostriedkom podľa odseku 1 sa rozumie najmä služobné vozidlo, povoz alebo stavebné mechanizmy.

§ 49
Použitie úderu strelnou zbraňou

Policajt je oprávnený použiť úder strelnou zbraňou v nutnej obrane[25]) spravidla pri zápase s útočníkom, ak jeho odpor nemôže prekonať iným spôsobom.

§ 50
Použitie hrozby zbraňou a varovného výstrelu do vzduchu

Policajt je oprávnený použiť hrozbu zbraňou a varovný výstrel do vzduchu, aby

a) zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnú bezpečnosť, ak vyzvaná osoba neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých znakov bude pokračovať,

b) predviedol alebo zaistil osobu, ktorá kladie aktívny odpor,

c) zabránil výtržnosti, ruvačke alebo inému hrubému správaniu, ktorým sa porušuje verejný poriadok,

d) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,

e) zabránil úteku prenasledovanej alebo stráženej osoby, ak má byť zaistená,

f) v obvode železničných dráh zabránil násilnému prechodu štátnej hranice.

§ 51
Použitie zbrane

(1) Policajt je oprávnený použiť zbraň iba

a) v nutnej obrane[25]) a v krajnej núdzi,[26])

b) ak sa nebezpečný páchateľ, proti ktorému zakročuje, na jeho výzvu nevzdá alebo sa zdráha opustiť svoj úkryt,

c) ak nemôže inak prekonať odpor smerujúci k zmareniu jeho služobného zákroku,

d) na zamedzenie úteku nebezpečného páchateľa, ktorého nemôže iným spôsobom zadržať,

e) ak osoba, proti ktorej sa použila hrozba zbraňou alebo varovný výstrel do vzduchu, neuposlúchne výzvu policajta smerujúcu na zaistenie bezpečnosti inej osoby alebo vlastnej bezpečnosti,

f) na odvrátenie nebezpečného útoku, ktorý ohrozuje strážený objekt alebo miesto, kde je vstup zakázaný, po márnej výzve, aby sa upustilo od útoku,

g) ak treba zneškodniť zviera ohrozujúce život alebo zdravie osôb.

(2) Zbraňou podľa odseku 1 a § 44 ods. 1 písm. i) sa rozumie strelná a bodná zbraň a zbraň hromadnej účinnosti.

(3) Pred použitím zbrane je policajt povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že sa použije zbraň. Pred použitím strelnej zbrane je policajt povinný použiť aj varovný výstrel do vzduchu. Od výstrahy a varovného výstrelu môže upustiť len v prípade, ak je sám napadnutý alebo ak je ohrozený život alebo zdravie inej osoby alebo vec neznesie odklad.

(4) Pri použití zbrane je policajt povinný dbať na potrebnú opatrnosť, najmä aby nebol ohrozený život iných osôb a aby čo najviac šetril život osoby, proti ktorej služobný zákrok smeruje.

§ 52
Špeciálne donucovacie prostriedky, špeciálne zbrane a ich použitie

(1) Špeciálne donucovacie prostriedky a špeciálne zbrane sú

a) dočasne zneschopňujúce prostriedky,

b) mechanické zbrane,

c) strelné zbrane so zariadením na osvetľovanie cieľa,

d) špeciálne upravené strelné zbrane,

e) špeciálne výbušné predmety a špeciálne nálože.

(2) Na použitie špeciálnych donucovacích prostriedkov a špeciálnych zbraní sa primerane vzťahujú ustanovenia § 44 ods. 3 a 4, § 45, § 49 až 51 a § 53 až 55.

PIATA HLAVA
POVINNOSTI POLICAJTA PO POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTRIEDKOV A ZBRANE

§ 53

Ak policajt zistí, že pri použití donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby, je povinný, ak to okolnosti dovolia, poskytnúť zranenej osobe prvú pomoc a zabezpečiť jej lekárske ošetrenie.

§ 54

(1) Policajt je povinný neodkladne ohlásiť svojmu nadriadenému každý služobný zákrok, pri ktorom použil donucovacie prostriedky.

(2) Ak vzniknú pochybnosti o oprávnenosti alebo primeranosti použitia donucovacích prostriedkov alebo ak pri ich použití bola spôsobená smrť, ujma na zdraví alebo škoda na majetku, nadriadený je povinný zistiť, či donucovacie prostriedky boli použité v súlade so zákonom. O výsledku zistenia napíše úradný záznam.

(3) Ak policajt použije donucovacie prostriedky mimo miesta svojho služobného pôsobiska, ich použitie ohlási na najbližší útvar Železničnej polície alebo Policajného zboru. Na ďalší postup sa primerane vzťahuje odsek 2.

§ 55
Osobitné obmedzenia

Pri služobnom zákroku proti tehotnej žene, osobe vysokého veku, osobe so zjavnou telesnou chybou alebo chorobou a proti osobe mladšej ako 15 rokov je policajt oprávnený použiť z donucovacích prostriedkov iba hmaty, chvaty a putá. Ostatné donucovacie prostriedky je policajt oprávnený použiť len vtedy, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje život a zdravie iných osôb alebo policajta, alebo hrozí závažná škoda na majetku a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

§ 56
Služobné zákroky a použitie donucovacích prostriedkov pod jednotným velením

(1) Ak zakročujú policajti pod jednotným velením, o použití donucovacích prostriedkov rozhoduje za podmienok uvedených v tomto zákone veliteľ zakročujúcej jednotky. O použití donucovacích prostriedkov môže na mieste zákroku rozhodnúť aj nadriadený tohto veliteľa. Rozhodnutie veliteľa zakročujúcej jednotky alebo jeho nadriadeného o použití donucovacích prostriedkov musí byť uchované na zvukovom alebo písomnom zázname.

(2) Na veliteľa zakročujúcej jednotky, ktorý rozhodol o použití donucovacích prostriedkov podľa odseku 1, alebo na jeho nadriadeného sa primerane vzťahujú ustanovenia § 53 a § 54 ods. 1 a 2.

TRETIA ČASŤ
INFORMAČNÉ SYSTÉMY ŽELEZNIČNEJ POLÍCIE

§ 57

(1) Železničná polícia v rozsahu svojich úloh vytvára a prevádzkuje informačné systémy, v ktorých zhromažďuje, uchováva a využíva informácie o skutočnostiach, ktoré majú priamu súvislosť s plnením úloh Železničnej polície.

(2) Železničná polícia je povinná zabezpečiť ochranu údajov uchovávaných v informačných systémoch pred vyzradením, zneužitím, poškodením alebo zničením.

(3) Údaje zhromaždené v informačných systémoch poskytuje Železničná polícia na základe požiadania Policajnému zboru. Policajný zbor je povinný dodržiavať podmienky ustanovené v odseku 2.

(4) Ak údaje uchovávané v informačných systémoch Železničnej polície už nie sú na plnenie ustanovených úloh potrebné alebo ak je na to iný zákonný dôvod, Železničná polícia je povinná tieto údaje zničiť alebo uložiť tak, aby sa každému zabránil prístup k nim s výnimkou súdu.

ŠTVRTÁ ČASŤ
VZŤAHY ŽELEZNIČNEJ POLÍCIE K ŠTÁTNYM ORGÁNOM, OBCIAM, PRÁVNICKÝM OSOBÁM A FYZICKÝM OSOBÁM

§ 58

Každý má právo obracať sa na policajtov a útvary Železničnej polície so žiadosťou o pomoc. Policajti a útvary Železničnej polície sú povinné v rozsahu svojej pôsobnosti túto pomoc poskytnúť.

§ 59

(1) Útvary Železničnej polície sú oprávnené pri plnení svojich úloh požadovať od štátnych orgánov, obcí, iných právnických osôb a fyzických osôb podklady a informácie.

(2) Štátne orgány, obce, iné právnické osoby a fyzické osoby sú povinné požadované podklady a informácie neodkladne poskytnúť, ak im v tom nebránia dôvody ustanovené inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(3) Železničná polícia môže takto získané podklady a informácie použiť len na plnenie svojich úloh a je povinná chrániť ich pred vyzradením.

(4) Železničná polícia upozorňuje štátne orgány, obce, iné právnické osoby a fyzické osoby na skutočnosti, ktoré sa dotýkajú ich činnosti a môžu viesť k ohrozeniu alebo porušeniu verejného poriadku.

(5) Železničná polícia upozorňuje a prerokúva s právnickými osobami a s fyzickými osobami, ktoré užívajú objekty alebo prevádzkujú činnosť v obvode železničných dráh, skutočnosti, ktoré sa dotýkajú ich činnosti a môžu viesť k ohrozeniu alebo narušeniu bezpečnosti železničnej premávky alebo verejného poriadku.

§ 60

Železnice Slovenskej republiky a právnické osoby, ktoré majú objekty a prevádzkujú činnosť v obvode železničných dráh, sú povinné vytvárať nevyhnutné podmienky na činnosť Železničnej polície a prerokúvať s ňou opatrenia smerujúce na zaistenie ochrany, bezpečnosti a plynulosti

železničnej premávky, zvýšenej ochrany objektov a zariadení, dopravných prostriedkov, zásielok, verejného poriadku a bezpečnosti osôb.

§ 61

Policajt je oprávnený v prípade nebezpečenstva bezprostredného ohrozenia života a zdravia alebo majetku požiadať každého o pomoc. Ten, koho o túto pomoc požiadal, je povinný ju poskytnúť; nemusí tak urobiť, ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo blízke osoby[7]) alebo ak tomu bránia iné závažné dôvody.

PIATA ČASŤ
NÁHRADA ŠKODY

§ 62

(1) Štát zodpovedá za škodu, ktorá vznikla osobe pri poskytovaní pomoci Železničnej polícii alebo policajtom na ich žiadosť alebo s ich vedomím (ďalej len „poškodený“). Štát sa tejto zodpovednosti môže zbaviť len vtedy, ak si túto škodu spôsobil poškodený úmyselne.

(2) Ak u poškodeného došlo k ujme na zdraví alebo k smrti, postupuje sa podľa predpisov o odškodňovaní pracovných úrazov zamestnancov. Vláda môže nariadením ustanoviť, v ktorých prípadoch a v akom rozsahu

a) patrí poškodenému popri nárokoch podľa pracovnoprávnych predpisov jednorazové mimoriadne odškodnenie,

b) sa zvyšuje jednorazové odškodnenie patriace podľa pracovnoprávnych predpisov pozostalým po poškodenom a kedy možno také odškodnenie priznať osobám, ktoré boli na poškodeného odkázané výživou.

(3) Poškodenému sa uhrádza aj škoda na veciach, ktorá mu vznikla v súvislosti s poskytnutou pomocou. Pritom sa uhrádza skutočná škoda, a to uvedením do predošlého stavu. Ak to nie je možné alebo účelné, uhrádza sa v peniazoch. Poškodenému sa môže priznať aj úhrada nákladov spojených s obstaraním novej veci ako náhrada za poškodenú vec.

(4) Štát uhrádza aj škodu, ktorú osoba spôsobila v súvislosti s pomocou poskytnutou Železničnej polícii alebo policajtom.

(5) Štát zodpovedá aj za škody spôsobené Železničnou políciou alebo policajtmi v súvislosti s plnením ich úloh ustanovených týmto zákonom; to neplatí, ak k spôsobeniu škody došlo v dôsledku protiprávneho konania osoby alebo oprávneného zákroku policajta.

(6) Náhradu škody poskytuje za Železničnú políciu a policajtov v zastúpení štátu Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky.

ŠIESTA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Spoločné ustanovenia

§ 63

(1) Policajti sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámili pri plnení úloh Železničnej polície alebo v súvislosti s nimi a ktoré v záujme právnických osôb alebo fyzických osôb vyžadujú, aby zostali utajené pred nepovolanou osobou.

(2) Ak bola osoba poučená Železničnou políciou alebo policajtom o povinnosti zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach súvisiacich s činnosťou alebo s plnením úloh Železničnej polície, je povinná uloženú mlčanlivosť zachovávať. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť sa nevzťahuje na skutočnosti, ktoré musia občania uviesť pri uplatňovaní svojich práv.

(3) Od povinnosti zachovávať mlčanlivosť môže oslobodiť generálny riaditeľ, v prípadoch podľa odseku 1 so súhlasom právnickej osoby alebo fyzickej osoby, v ktorej záujme sa mlčanlivosť zachováva.

§ 64

(1) Na služobný pomer policajtov sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu s výnimkou jeho § 6[27]) s tým, že tam, kde sa v tomto predpise hovorí o

a) Ministerstve vnútra Slovenskej republiky a o Policajnom zbore Slovenskej republiky, rozumie sa tým Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a Železničná polícia,

b) ministrovi vnútra Slovenskej republiky, rozumie sa tým minister,

c) príslušníkovi Policajného zboru Slovenskej republiky, rozumie sa tým príslušník Železničnej polície.

(2) Platové pomery policajtov upravuje osobitný predpis.[28])

§ 65

Železničná polícia môže používať služobné motorové vozidlá bez označenia príslušnosti k Železničnej polícii a s označením príslušnosti k Železničnej polícii. Služobné motorové vozidlá s označením príslušnosti k Železničnej polícii majú označenie „Železničná polícia“.

§ 66
Prechodné ustanovenie

Ak sa v iných zákonoch alebo vo všeobecne záväzných právnych predpisoch hovorí o Zbore ozbrojenej ochrany železníc, Federálnej železničnej polícii, Železničnej polícii Slovenskej republiky alebo o príslušníkoch Zboru ozbrojenej ochrany železníc, policajtoch Federálnej železničnej polície a Železničnej polície Slovenskej republiky, rozumie sa tým Železničná polícia alebo policajti.

§ 67
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 61/1993 Z. z. o zriadení Železničnej polície Slovenskej republiky,
2. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 282/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 230/1992 Zb. o Federálnej železničnej polícii v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 61/1993 Z. z. o zriadení Železničnej polície Slovenskej republiky,
3. zákon č. 230/1992 Zb. o Federálnej železničnej polícii.

§ 68
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. apríla 1998.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

1) § 3 a 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

2) § 12 ods. 2 Trestného poriadku.

3) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

4) § 89 ods. 5 Trestného zákona.

5) § 89 ods. 8 Trestného zákona.
§ 68 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1993 Z. z. o občianskych preukazoch v znení neskorších predpisov.Zákon č. 381/1997 Z. z. o cestovných dokladoch.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky.

7) § 116 Občianskeho zákonníka.

8) § 742 Občianskeho zákonníka.

9) Zákon č. 174/1950 Zb. o dražbách mimo exekúcie v znení zákona č. 513/1991 Zb.

10) § 2 Obchodného zákonníka.

11) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

12) § 6, 7 a 11 vyhlášky Ministerstva dopravy č. 132/1964 Zb. o železničnom prepravnom poriadku v znení neskorších predpisov.

13) § 89 ods. 14 Trestného zákona.

14) Zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

15) Napríklad zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov; zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov; zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave.

16) Nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 206/1988 Zb. o jedoch a niektorých iných látkach škodlivých zdraviu v znení neskorších predpisov.

17) § 60 ods. 1 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

18) § 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb.

19) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 249/1994 Z. z. o boji proti legalizácii príjmov z najzávažnejších, najmä organizovaných foriem trestnej činnosti a o zmenách niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 58/1996 Z. z.

20) § 41 ods. 2 Trestného zákona.

21) § 88b Trestného poriadku.

22) § 88b ods. 2 Trestného poriadku.

23) § 101 ods. 7 Trestného poriadku.

24) § 64 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách.

25) § 13 Trestného zákona.

26) § 14 Trestného zákona.

27) Zákon Slovenskej národnej rady č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

28) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 202/1994 Z. z. o platových pomeroch príslušníkov Železničnej polície Slovenskej republiky v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 57/1997 Z. z.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.